

Onderlinge

Jaarrekening

2022

Onderlinge
Verzekeringmaatschappij
"SOM" U.A.

1 INHOUDSOPGAVE

1	Inhoudsopgave.....	2
2	Verslag van de directie.....	3
3	Verslag van de Raad van Commissarissen	13
4	Jaarrekening.....	15
	- Balans per 31 december 2022	15
	- Winst en verliesrekening over 2022	17
	- Kasstroomoverzicht	18
	- Grondslagen voor de financiële verslaggeving	19
	- Toelichting op de balans per 31 december 2022.....	24
	- Toelichting op de winst en verliesrekening over boekjaar 2022	32
5	Overige gegevens.....	39
6	CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	40
7	Personalía	47

2 VERSLAG VAN DE DIRECTIE

2.1 ALGEMEEN

Dit is het verslag van het 25ste boekjaar van de maatschappij.

De maatschappij is een onderlinge verzekeringsmaatschappij op aandelenbasis, opgericht op 12 december 1997 en heeft haar activiteiten aangevangen op 1 januari 1998. De maatschappij heeft per 1 januari 2022 24 leden-aandeelhouders (2021: 25).

Het doel van de maatschappij is het met haar leden op onderlinge grondslag sluiten van schadeverzekeringen en sommenverzekeringen. Het sluiten van deze verzekeringen vindt uitsluitend plaats via bemiddeling door de leden-aandeelhouders.

2.1 ORGANISATIE

De directie is verantwoordelijk voor de volgende organisaties: S.O.M. Samenwerkende Onderlinge Verzekeringsmaatschappijen Coöperatie U.A. (ODC), Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A., Stichting SOM Verhaalsbijstand, Stichting Onderlinge Brand-Herverzekering (SOBH) en Stichting OASE.

De organisatiestructuur is in 2022 gelijk aan voorgaand boekjaar en bestaat uit een directie en een Raad van Commissarissen. Als directie zijn wij tevreden over de constructieve wijze van samenwerken met de Raad van Commissarissen.

Deze jaarrekening over het boekjaar 2022 is opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de directie, wordt goedgekeurd door de Raad van Commissarissen en dient vastgesteld te worden door de Algemene Ledenvergadering van Aandeelhouders van de maatschappij.

Na twee bijzondere jaren vanwege COVID-19, zijn in 2022 de organisatie en haar omgeving weer terug in meer normaal vaarwater. Na de introductie van thuiswerken vanwege COVID-19 is de organisatie overgegaan op hybride werken. Dit vanuit de wens haar medewerkers de ruimte te geven om flexibel te werken, waar het werk dit toe laat, en, of, omdat dit de werk-privé balans van medewerkers ten goede komt.

Strategie en beleid

In het afgelopen jaar heeft de organisatie zich actief bezig gehouden met meerdere beleidszaken. Een aantal activiteiten over het afgelopen jaar lichten we graag nader toe.

- *Ontwikkeling onderling verzekeringsbedrijf*

De ontwikkelingen binnen het onderlinge verzekeringsbedrijf hebben weer de nodige aandacht gekregen. De SOM neemt actief deel aan de door het POV (Platform Onderlinge Verzekeraars) opgerichte taskforce synergie en een taskforce promotie. Taskforce synergie is erop gericht de samenwerking tussen onderlingen te verbreden en te versterken en mogelijkheden te onderzoeken om door samenwerking de administratieve lastendruk te kunnen verlagen. Taskforce promotie is erop gericht om het begrip 'onderlingen' in brede zin beter op de kaart te zetten.

Ook dit jaar heeft SOM bijgedragen aan de activiteiten van het Onderling Diensten Centrum (ODC). Het ODC is een belangrijke partner voor verdere uitbouw en invulling van het coöperatieve samenwerkingsverband. In 2022 is ICT daarbij een belangrijk punt van aandacht geweest. Ook het komende jaar blijft het doel om het ODC verder te faciliteren en om te investeren in verdere ontwikkeling op het gebied van IT en marketing voor de aangesloten onderlingen. De wens is om

hiermee groei in ons coöperatieve samenwerkingsverband te bewerkstelligen dan wel te helpen faciliteren.

Met behulp van het ODC worden samenwerkingsvoordelen gerealiseerd voor en door de aangesloten onderlingen. Zo vindt er inkoop van actuariële diensten plaats waarbij een behoorlijke kostenreductie wordt bereikt. Een ander samenwerkingsverband binnen het ODC betreft de dienst “Beleidsdocumentatie”. Inmiddels is er een bibliotheek met templates en modellen voor diverse beleidsonderwerpen van een onderlinge verzekeraar beschikbaar. Elk jaar wordt er een aantal nieuwe templates aan toegevoegd. Deze documenten worden in samenwerking met medewerkers van deelnemende onderlingen ontwikkeld of door externe partners. Er zijn op dit moment 12 onderlingen geabonneerd op deze dienst.

- *Verzekeringstechniek*

In het afgelopen jaar zijn in samenwerking met een werkgroep vanuit aangesloten onderlingen weer diverse aanpassingen in producten en voorwaarden doorgevoerd. Voornamelijk met betrekking tot de branche Brand. Enkele belangrijke aanpassingen zijn: de adviesrichtlijnen voor het gebruik van Infofolio zijn na uitgebreid onderzoek verruimd. Infofolio levert informatie aan verzekeraars waaronder de door hen berekende herbouw- en inboedelwaarde van iedere woning in Nederland.

Daarnaast is de inductieschadeverzekering voor bedrijven geïntroduceerd. Deze dekking is vooral voor agrariërs bedoeld. In de brandvoorwaarden voor particulieren is de dekking uitgebreid met overstromingsschaden die veroorzaakt zijn door overstroming van primaire waterkeringen.

Voor particulieren is de Verkeerschadeverzekering Particulieren ontwikkeld. Het product geeft dekking voor vrijwel alle schade die je als verkeersdeelnemer kunt overkomen indien deze wordt veroorzaakt door een motorrijtuig.

De milieuschadeverzekering is uitgebreid met een dekking voor zonnepaneeldeeltjes. Dit zijn deeltjes die vrijkomen bij schade aan zonnepanelen en die voor ernstige vervuiling van de omgeving kunnen zorgen als deze niet juist gesaneerd worden. Saneringskosten van zonnepaneeldeeltjes vallen onder de dekking van de MSV polis.

Daarnaast zijn een aantal kleinere aanpassingen in de voorwaarden doorgevoerd, welke met ingang van 2023 zijn geïntroduceerd.

Een belangrijk onderwerp in de laatste periode van het boekjaar was de hoge inflatie die direct impact hebben op de schadelast van de maatschappij. Deze impact is in 2022 al zichtbaar; de gemiddelde individuele schadelast laat een behoorlijke stijging zien ten opzichte van voorgaande jaren. Deze impact is inmiddels door vertaald naar 2023 via hoge indexatiecijfers in de branche Brand evenals in de branche Aansprakelijkheid. Voor de branche Motorrijtuigen WA is een premieverhoging doorgevoerd.

- *Automatisering*

Sinds corona is de organisatie volledig aangepast op werken op afstand, vanuit huis. Waar nodig kan de organisatie haar activiteiten sindsdien flexibel, los van de kantoorlocatie, ongehinderd voortzetten.

Het offerteprogramma van SOM, dat stapje voor stapje wordt doorontwikkeld, zorgt ervoor dat een groot deel van nieuw afgesloten particuliere risico's met enkele handelingen omgezet kan worden naar een definitieve polis.

Naast het offerteprogramma voor onderlingen is er een begin gemaakt om ook een offerteprogramma voor consumenten te ontwikkelen. De contouren zijn inmiddels geschetst en de verwachting is dat in het 1^e kwartaal 2023 met de bouw gestart kan worden.

- *Groei van de organisatie*
De maatschappij groeit door; in 2022 is het aantal polissen met bijna 3% toegenomen (2021: +3,0%) en het premie-inkomen is met ongeveer 4% gestegen (2021: +4,1%). Deze groei is zichtbaar in alle branches die SOM voert.
- *Wetgeving*
De Solvency II regels zijn voor de organisatie ingebed. Solvency II heeft sinds de inwerkingtreding gezorgd voor een structurele kostenverhoging voor SOM en voor andere verzekeringsmaatschappijen van gelijke omvang. De aanscherping van bestaande regels en uitbreiding door bijvoorbeeld zelfregulering door het Verbond van Verzekeraars zorgen ervoor dat de kostenverhoging nog niet ten einde is. Het is en blijft noodzakelijk om met vergaande samenwerking kostenreductie en proportionaliteit te realiseren. SOM is hier groot voorstander van.
- *Benoeming accountant*
De jaarrekening is gecontroleerd door Mazars Accountants N.V., zoals benoemd door de Raad van Commissarissen. Vanwege de beperkte capaciteit van accountantskantoren die Organisaties van Openbaar Belang (OOB) mogen controleren is de organisatie in 2022 vast gestart met een tendertraject voor het wisselen van accountant, omdat uiterlijk na 2023 roulatie van accountant moet plaatsvinden (in verband met de 10 jaarstermijn).
- *Herverzekeringsbeleid*
Het herverzekeringsbeleid is ongewijzigd gebleven in het boekjaar.

De directie neemt deel aan diverse overlegstructuren met onder andere De Nederlandsche Bank (DNB), het Verbond van Verzekeraars (VvV) inclusief het Platform Onderlinge Verzekeraars (POV) en diverse andere organisaties.

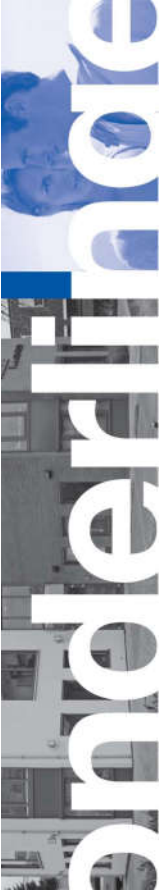
In 2022 is het platformoverleg op regelmatige basis bij elkaar geweest. Acht onderlingen hebben hier aan deelgenomen. Onderwerpen op zowel strategisch als operationeel niveau zijn hier aan de orde geweest.

Medewerkers van SOM worden gestimuleerd zich actief bezig te houden met opleidingen en cursussen op hun vakgebied. Dit houdt het deskundigheidsniveau van de medewerkers hoog en actueel en dat komt de gehele organisatie ten goede.

De maatschappij kent zowel voor medewerkers als voor directie geen variabele beloningen. In 2022 is aan alle medewerkers een eenmalige uitkering versterkt als compensatie voor de oplopende kosten als gevolg van inflatie en de hoge energieprijzen.

2.2 HERVERZEKERING

Evenals voorgaande jaren is gekozen voor een aantal op elkaar aansluitende herverzekeringscontracten. Bij deze keuzes ligt de nadruk op het vinden van de juiste balans tussen de te betalen premie en de te verwachten schadelast. De keuze vindt plaats op basis van analyses van historische data en verwachtingen over de toekomst.

De herverzekeringcondities zijn voor 2023 deels gelijk gebleven aan die van 2022. De vorig jaar, door Internationale herverzekeraars, geïntroduceerde clausules die schade ten gevolge van “communicable disease” (besmettelijke ziekte) en cyber loss uitsluiten, zijn onverminderd van kracht gebleven. De voor 2022 geldende limitering voor schade ten gevolge van besmettelijke ziekte op de herverzekering voor doorlopende reispolissen is verder aangescherpt.

Vanwege diverse factoren waaronder klimaatschaden, inflatie en oorlog, is de tendens bij de internationale herverzekeraars geheel omgeslagen naar een harde markt. Forse prijsverhogingen zijn nu eerder regel dan uitzondering. SOM merkt dit vooral in de herverzekeringscontracten voor haar branche Brand waar de condities zichtbaar zijn verslechterd. Uiteindelijk zijn alle herverzekeringscontracten voor 2023 weer rondgekomen.

2.3 RESULTAAT

Het boekjaar is afgesloten met een positief nettoresultaat van € 979.376 na belasting (2021: € 1.612.065). Daarmee is het resultaat aanzienlijk lager dan de twee voorgaande jaren. Dit wordt met name veroorzaakt door de negatieve ontwikkeling in de beleggingsportefeuille.

De opbrengsten uit beleggingen zijn negatief. Het resultaat in de winst- en verlies rekening van € 862.647 bestaat uit een negatief rendement van € 818.008 op beleggingen en € 44.640 negatief rendement op deposito's.

De bruto premie is met ongeveer 4% gestegen van € 26,7 miljoen naar € 27,7 miljoen. De bedrijfslasten voor het boekjaar gerelateerd aan het bruto premie-inkomen bedragen 6,9% van het bruto premie-inkomen, in lijn met 2021 (2021: 7,2%). De lasten zijn ten opzichte van vorig boekjaar nagenoeg gelijk gebleven.

Het bedrag aan schade eigen rekening kent een lichte daling ten opzichte van vorig boekjaar. In 2022 is een belangrijk deel van de schade te wijten aan de stormen van februari 2022 (waarvan de belangrijkste storm Eunice is). In 2021 was er sprake van een grote schade in het boekjaar en een hoger uitvallende schade uit 2011, echter deze vielen voor een groot deel binnen de herverzekeringscontracten waardoor er beperkte impact op het resultaat was. Het aantal schademeldingen is in het afgelopen jaar uitgekomen op ongeveer 6.700 (2021: 5.900).

In 2022 is SOM geconfronteerd met dertig schaden die groter zijn dan € 50.000. Dit betreft vijf brandschaden (totaal voor € 1.300.000) en vijftientig overige schaden (totaal voor € 2.500.000).

Het aantal medewerkers was in het boekjaar gemiddeld 16 FTE (2021: 17 FTE).

2.4 SOLVABILITEIT

De SOM voldoet ruimschoots aan de geldende solvabiliteitseisen. De absolute minimumkapitaalvereiste (AMKV) voor de maatschappij bedraagt € 4.000.000. De aan de hand van de standaard formule berekende solvabiliteitskapitaalvereiste (SKV) komt boven de AMKV uit. Per 31 december 2022 komt de SKV op € 4.803.000 (2021: € 4.815.000). De hierbij behorende solvabiliteitsratio bedraagt 295% (2021: 279%).

De toename in de ratio komt door enerzijds een daling in de SKV en anderzijds een toename in het beschikbaar vermogen. De afname van de SKV komt vooral door een herwaardering onder Solvency II grondslagen, van de schadevoorziening; de verdisconteerde waarde daalt als gevolg van de gestegen EIOPA-curve waarmee gerekend dient te worden. Dit leidt tevens tot een toename in het vermogen op Solvency II grondslagen. Verder is de SKV gedaald door een lager marktrisico als gevolg van een waardedaling van de beleggingen en door afgenomen schokpercentages.

De maatschappij hanteert een hogere minimumeis dan de wettelijke gestelde solvabiliteitseis. De vastgestelde interne normsolvabiliteit van de maatschappij betreft op dit moment 150% van de AMKV of SKV (de hoogste uitkomst is geldend). Naast deze risicobereidheid kent de maatschappij de doelstelling om een doelvermogen te creëren van 200% van de AMKV of SKV (de hoogste uitkomst is geldend). Als het vermogen hoger is dan 200% dan wordt dit gebruikt als vrije beleidsruimte voor bijvoorbeeld premierestitutie, winstdeling, acquisitie, beleggingen en het accepteren van risico (bijvoorbeeld minder herverzekering).

Voor een nadere toelichting en kwantificering van de (deel)risico's wordt verwezen naar de paragraaf over solvabiliteit en de toelichting daarop in de jaarrekening.

2.5 DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is een belangrijk thema in de maatschappij om ons heen, evenals in de organisatie van SOM. De verzekeringssector heeft een belangrijke maatschappelijke rol en heeft daarmee ook een bijdrage te leveren aan stappen naar verduurzaming en naar verkleinen van klimaatimpact. SOM ziet duurzaamheid als een belangrijk onderwerp en besteedt hier op de volgende manieren aandacht aan:

- Beleggingen; het vermogen wordt duurzaam en verantwoord belegd via een vermogensbeheerder. Er is gekozen voor een beleggingsstrategie waarmee duurzaam wordt belegd door onder andere rekening te houden met de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties en beleggingen worden (door de vermogensbeheerder) stapsgewijs beoordeeld ten aanzien van duurzaamheidsaspecten.
- Door middel van als organisatie actief op zoek te blijven naar onderdelen waarop de organisatie kan worden verbeterd, zoals in producten, bijvoorbeeld herstel met tweedehandse materialen,
- deelname aan bijeenkomsten van het Verbond van Verzekeraars over dit thema,
- door middel van interne bedrijfsvoering; het pand heeft al enkele jaren zonnepanelen om zuiniger met energie om te gaan door zelf energie op te wekken, afval wordt waar mogelijk gereduceerd en zo goed mogelijk gescheiden voor recycling, op gebied van papier worden elk jaar minder polissen afgedrukt en wordt steeds meer overgegaan naar een digitaal dossier, ook voor de verzekerden.

Ten aanzien van de beleggingen in beheer kan verder worden vermeld;

- SOM ontvangt van de vermogensbeheerder elk kwartaal een rapportage over de duurzaamheid van haar beleggingen, waarmee kan worden gemonitord in hoeverre de beleggingen voldoen aan de afgesproken duurzaamheidskenmerken.
- De volgende categorieën zijn uitgesloten in de beleggingen; alcohol, fossiele brandstoffen, wapens, controversiële wapens, gokken, kernenergie, bont, tabak en pornografie.
- Tussen de 99,5% en 100% van het vermogen van SOM wordt duurzaam belegd volgens de duurzame beleggingsregels en categorieën van de vermogensbeheerder, deze beleggingen zijn dus vrij van de zojuist genoemde typen ondernemingen, hierin wordt niet belegd. In de resterende 0,05% rapporteert de vermogensbeheerder dat minder dan 0,05% deze ongewenste categorieën (nog) raken.
- De aspecten die de vermogensbeheerder verder mee neemt om te borgen dat de beleggingen duurzaam zijn;
  - a. Beleggingen en ontwikkelingen op duurzaamheidsvlak worden langs de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties gelegd, waarmee de juiste richting wordt bepaald.
  - b. De vermogens categorieën worden geselecteerd op basis van de mate van duurzame impact.
  - c. Sectoren met een hoog risico worden uitgesloten. SOM wil niet beleggen in ondernemingen waarvan de dienstverlening of producten ten koste gaan van Mens, Milieu en Maatschappij.
  - d. De bijdrage aan Mens, Milieu en Maatschappij wordt verder beoordeeld aan de hand van een door de vermogensbeheerder zelf ontwikkelde Niet-financiële indicator (Nfi) waarbij

jaarlijks een update plaatsvindt en tevens toetsing met de data van Sustainalytics over producten van verschillende bedrijven. Beleggingen worden getoetst aan de hand van meer dan 100 criteria op gebied van mens, milieu en maatschappij waaronder de mate van CO2-uitstoot maar ook bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden, milieubeleid en mensenrechten. Bedrijven met een bovengemiddelde score krijgen een +/-/++ indicatie. De beleggingen van SOM bestaan voor 76% uit beleggingen met een bovengemiddelde score, waarvan 26% een ++score heeft en 50% een +score.

- e. Tot slot is controversieel gedrag van ondernemingen aanleiding om de onderneming opnieuw te beoordelen en mogelijk uit te sluiten.

2.6 KLIMAAT EN RISICO'S VAN EXTREEM WEER

Het klimaat is een belangrijke factor voor ons allen. Discussie rond het klimaat is aan de orde van de dag in 2022 en krijgt steeds een grotere rol. Een voorbeeld hiervan is dat klimaatschade in 2022 voor het eerst op de agenda stond van de klimaatop in Sharm-el-Sheikh. Er dient veel te veranderen om klimaatverandering tegen te gaan en tevens is klimaatverandering een onzekere factor waar onder andere verzekeraars mee geconfronteerd worden. Niet alleen in het verzekeren van de risico's, maar ook aan de kant van schadevergoeding bij grote events, zoals de overstromingen in Limburg en Brabant in de zomer van 2021.

Het laat niet onverlet dat klimaatverandering en extreem weer een steeds grotere impact hebben op de maatschappij waarin we leven en in geval van schade ook grote impact op verzekeraars. Nieuwe risico's die ontstaan door klimaatverandering vragen om verzekeringsoplossingen. SOM monitort en onderzoekt de oplossingen die hiervoor in de markt ontstaan, en past deze toe voor haar relaties als dit mogelijk is. Internationale herverzekeraars zijn terughoudend ten aanzien van nieuwe risico's. Een belangrijke rol is om via een collectief, zoals het Verbond van Verzekeraars, met gedegen onderzoek oplossingen aan te dragen, zoals ook met het Overstromingsadvies 2018 gebeurde. SOM steunt initiatieven als deze.

2.7 IMPACT VAN CORONA OP DE ONDERNEMING

Na twee jaren met duidelijke impact van COVID-19, is de gang van zaken voor de onderneming en haar omgeving voor een groot deel in 2022 weer genormaliseerd. De impact is, zoals eerder verwacht, nog steeds beperkt gebleven. De organisatie is dit jaar over gegaan op een hybride thuiswerkbeleid, waarmee medewerkers worden gefaciliteerd om deels vanuit huis te werken indien gewenst. De coronapandemie heeft verder niet geleid tot andere aanpassingen in de organisatie. Het geeft vertrouwen om te weten dat in dergelijke bijzondere situaties de werkzaamheden voor een heel groot deel zonder hinder kunnen worden voortgezet.

2.8 VOORUITZICHTEN

Met het strategische plan wordt het komend jaar ingezet op de reeds eerder genoemde fronten.

De verwachting is dat de investeringen in de samenwerking binnen ODC kunnen bijdragen aan groei. Met de samenwerking tussen meerdere onderlingen binnen het ODC wordt tevens beoogd meer professionaliteit te bewerkstelligen met als doel dat dit op termijn tot kostenreductie zal leiden.

Bedrijfseconomisch staat SOM er goed voor. De omstandigheden in de gehele verzekeringsmarkt staan echter wel onder druk door hoge inflatiecijfers en toenemende kosten. Groei om deze toenemende kosten te kunnen betalen is daardoor noodzakelijk. De verwachting is dat SOM samen met haar aangesloten leden kan groeien in een markt waarbij persoonlijke aandacht, vertrouwd en dichtbij, van groot belang zijn. Uiteraard zijn daar een juist producten palet, goede voorwaarden en een aantrekkelijke premie bij nodig.

ICT blijft onverminderd een belangrijke strategisch pijler voor komende jaren waarbij de nadruk ligt op een optimale bediening van de leden in combinatie met administratief gemak voor alle betrokkenen in de keten. De doorontwikkeling van de eerder genoemde offertemodule naar een complete mutatiemodule is hierbij een belangrijk speerpunt. Daarnaast is een toegankelijk offertesysteem voor de consument een belangrijke pijler voor 2023. Daarnaast blijft het belangrijk dat SOM zorg draagt voor marktconforme producten met een optimale service tegen een goede prijs. Hierbij hoort ook de mogelijkheid om zoveel mogelijk de polissen digitaal aan onze leden te verstrekken.

De directie is er van overtuigd dat samenwerking met en tussen onderlingen belangrijk is om de uitdagingen in de toekomst het hoofd te kunnen bieden. De directie hoopt met de ontwikkeling van het ODC dat de samenwerking een positieve bijdrage gaat leveren aan de toekomst van onderlingen. Een succesvolle samenwerking zal ook afhankelijk zijn van de bereidheid van onderlingen om werkprocessen te uniformeren. Onder de deelnemers is een grote inzet en belangstelling zichtbaar om naar deze uniformering toe te werken. De samenwerking is zorgvuldig opgebouwd en gaat de komende jaren hopelijk zijn vruchten afwerpen. Uiteraard is hierbij van belang de leden centraal te blijven stellen met daaraan gekoppeld een optimale service en lokale herkenbaarheid.

De directie zal in 2023 verder invulling geven aan de doelstellingen die in het strategisch beleid zijn opgenomen en samen met de Raad van Commissarissen is vastgesteld.

Afgelopen jaar viel Rusland Oekraïne binnen, een wereldwijd schokkende gebeurtenis die veel leed veroorzaakt. Naar aanleiding van deze gebeurtenissen zijn onder andere de sanctielijsten wereldwijd aangepast. SOM verstrekt geen diensten aan, en heeft geen relaties met personen die op deze sanctielijsten voorkomen. Via de beleggingsportefeuille was de directe exposure van SOM nihil voor deze landen, echter indirect heeft de oorlog gedurende het boekjaar via de onrust en koersontwikkelingen op financiële markten wel een negatief effect gehad op de beleggingsopbrengsten. De ontwikkelingen met betrekking tot de oorlog in Oekraïne worden gevolgd en de ontwikkeling van de beleggingen wordt gevolgd. Momenteel zien we langzaam wat herstel in de markt. We houden echter rekening met onzekerheid ten aanzien van het toekomstige beleggingsrendement.

2.9 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

2.10 RISICOMANAGEMENT

2.10.1 Risicomanagementvisie

De maatschappij kent twee soorten leden: ledenaandeelhouders en ledenverzekerden. Het doel is niet om tot een winstmaximalisatie te komen maar juist om de ledenverzekerden een goede prijs-kwaliteitverhouding te bieden met daarbij een hoge kwaliteit van dienstverlening. De maatschappij besteedt aandacht en zorg aan een bedrijfsbrede, uniforme en integrale beheersing van risico's die zijn verbonden aan de aard van de maatschappij als schadeverzekeraar. Hiervoor beschikt de maatschappij over een Handleiding Risicobeheersing, waarin de werking van het risicomanagement is beschreven.

2.10.2 Solvency II

Het toegepaste risicomanagement is geënt op Solvency II (en de daarmee samenhangende) richtlijnen. Deze richtlijnen vertalen zich door in de governance, het risicomanagement en het kapitaalbeheer van de maatschappij. De maatschappij geeft volledig invulling aan de Solvency II aspecten zoals Own Risk Solvency Assessment (ORSA) en sleutelfuncties.

2.10.3 Governance

De directie is verantwoordelijk voor de risicobeheersing van de maatschappij. Minimaal jaarlijks wordt het risicobeheer geëvalueerd en zo nodig aangepast. De audit- en risicocommissie van de Raad van Commissarissen houdt toezicht op het risicobeheer en adviseert hier de Raad van Commissarissen over. De werkzaamheden van de sleutelfuncties worden jaarlijks vooraf afgestemd met de directie en de audit- en risicocommissie. Periodiek wordt door de sleutelfunctionarissen over werkzaamheden en bevindingen gerapporteerd aan directie en audit- en risicocommissie.

2.10.4 Risicobereidheid

De financiële bescherming van de ledenverzekerden bij calamiteiten is de belangrijkste doelstelling van de coöperatieve maatschappij. De maatschappij streeft daarom naar langjarige continuïteit, waarbij zij niet in de situatie wil geraken dat de maatschappij in gevaar komt door een solvabiliteit dicht in de buurt van de wettelijke solvabiliteitsnorm. De maatschappij heeft de risicobereidheid zodoende door vertaald naar strengere interne solvabiliteitseisen dan de wettelijk geldende solvabiliteitsvereisten. Dit resulteert dan ook in een behoudende positie ten aanzien van de te lopen strategische, tactische en operationele risico's. De directie hanteert hiervoor een risicomanagementsysteem waarbij alle door de maatschappij gekende risico's in beeld zijn gebracht en beheerst worden.

2.10.5 Kapitaalbeleid

Het kapitaalbeleid geeft duidelijkheid aan ledenaandeelhouders en toezichthouders over de doelstellingen van de maatschappij omtrent kapitaal en solvabiliteit. In het kapitaalbeleid is tevens opgenomen op welke wijze de monitoring van de solvabiliteit plaatsvindt en welke maatregelen er worden genomen als de solvabiliteitsnorm wordt overschreden. Het kapitaalbeleid dient te worden goedgekeurd door de Raad van Commissarissen.

2.10.6 Risicomanagement en rapportering

Het risicomanagement kent drie 'verdedigingslijnies' (3-lines-of-defence model). Binnen de eerste verdedigingslijn is er sprake van adequate en efficiënte processen om de uit de strategie voortkomende en bijkomende risico's het hoofd te bieden. Dit gebeurt aan de hand van de vooraf vastgestelde risicobereidheid (normen) van de maatschappij. Voor deze kwalitatieve risicovaststelling maakt de maatschappij gebruik van een eigen risicoanalysemodel, dat is ontwikkeld op basis van de Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM) van De Nederlandsche Bank. Voor de kwantitatieve risicobeoordeling wordt gebruik gemaakt van de standaard formule met behulp van de Arcturus Solvency Tool. Deze tool berekent aan de hand van standaardformules een minimum noodzakelijke kapitaal eis (solvabiliteitsnorm). De maatschappij acht dit model passend voor het type risico waaraan zij wordt blootgesteld. De tweede verdedigingslijn wordt ingevuld door de sleutelfuncties van risicomanagement, compliance en actuariaat. De risicomanagement functie is verantwoordelijk voor het aansporen en uitdagen van adequaat risicomanagement in de gehele organisatie. De compliance functie gaat na of bij de initiatie, implementatie en uitvoering van de strategie de geldende wetgeving en regels worden nagekomen. De actuariële functie heeft ten doel een oordeel te vormen over de vaststelling van de verzekeringstechnische voorzieningen, het prijs- en acceptatiebeleid, de adequaatheid van de herverzekeringsregelingen, de berekening van kapitaalvereisten, ORSA berekeningen en de datakwaliteit van de hiervoor gebruikte data. De derde verdedigingslijn betreft de sleutelfunctie interne audit. De interne audit functie is verantwoordelijk voor het leveren van aanvullende zekerheid door onafhankelijk de effectiviteit van controlemaatregelen te toetsen en te monitoren. Het geheel aan processen binnen de eerste en tweede verdedigingslijn gelden als het ORSA proces. Het ORSA proces mondt uit in een

ORSA rapport. Zowel het ORSA proces als het ORSA rapport zijn onderdeel van de toetsing door de interne auditfunctie. Deze derdelijns toetsing tezamen met het ORSA rapport dienen als verantwoording richting de interne en externe toezichthouder(s).

2.10.7 Risicoprofiel van de maatschappij

Onderstaand volgt de beschrijving van de belangrijkste risico's en de wijze waarop deze risico's worden beheerst. De risico's zijn geïnclassificeerd conform de Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM) van de Nederlandsche Bank.

Matchingsrisico

Het risico als gevolg van het niet gematcht zijn van activa en passiva (inclusief off-balanceposten) dan wel inkomsten en uitgaven in termen van rentevoet, rente typische looptijden, basisvaluta, liquiditeit typische looptijden en gevoeligheid voor ontwikkeling in prijspeil. Het matchingsrisico bij de maatschappij is laag. Het grootste gedeelte van de beleggingen bestaat uit direct opvraagbare renterekeningen en kortlopende deposito's.

Marktrisico

Het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen een (handels)portefeuille. Het beleid omtrent beleggingen is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Hierbij is rekening gehouden met voldoende spreiding in de risico's. Dit beleid heeft in de afgelopen jaren haar waarde bewezen. Ondanks de spreiding van risico's, heeft de oorlog in Oekraïne extreme gevolgen gehad wereldwijd; onder andere in de vorm van onrust op financiële markten met dalende koersen tot gevolg en heeft daarmee ook invloed gehad op de resultaten uit beleggingen voor de maatschappij.

Kredietrisico

Het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen (waaronder verstrekte kredieten, leningen, vorderingen, ontvangen garanties) niet nakomt, al dan niet als gevolg van het aan restricties onderhevig zijn van buitenlandse betalingen. De maatschappij heeft kredietrisico op haar aangesloten ledenverzekerden, ledenaandeelhouders, herverzekeraars en op haar beleggingen. Voor vorderingen op ledenverzekerden en ledenaandeelhouders zijn incassoprocedures opgesteld. Voor herverzekeraars geldt dat er uitsluitend wordt samengewerkt met partijen die minimaal over een A- rating (Standard & Poor's of AM Best) beschikken. Het kredietrisico op beleggingen is echter vanwege de spreiding in effectieve zin beperkt.

Verzekeringstechnische risico's

Het risico dat uitkeringen (nu, dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. De maatschappij beheerst deze verzekeringstechnische risico's door een adequate systematiek van schadereservering, een solide herverzekeringsbeleid en het evalueren van de premie/schade verhoudingen. In de schadereserveringen is met name bij letselschadereserves vanwege de lange doorlooptijd sprake van een bepaalde mate van schattingsonzekerheid.

Omgevingsrisico

Het risico als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat. De maatschappij volgt de marktontwikkelingen van de concurrentie en neemt passende maatregelen met betrekking tot onderhoud van de portefeuille. Daarnaast is door de directie samen met de aangesloten leden een beleidsplan opgesteld. Dit beleidsplan voorziet in een brede dienstverlening aan de aangesloten leden.

Operationele risico's

Het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering. De processen van de maatschappij zijn eenvoudig van aard. Er zijn binnen de processen voldoende functiescheidingen en interne controles aangebracht om risico's te beperken.

Uitbestedingsrisico

Het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad. De voorwaarden waaronder wordt samengewerkt met derden, zijn voor de belangrijkste activiteiten vastgelegd in overeenkomsten (SLA's). Periodiek vindt toetsing en overleg plaats met de betrokken partijen.

IT-risico

Het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continue of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT. De maatschappij heeft zowel technische als organisatorische maatregelen getroffen om deze risico's zoveel mogelijk te beperken. Dit betreft onder andere het beveiligingsbeleid, interne procedures en een calamiteitenplan. Deze maatregelen worden tevens periodiek getoetst door derden.

Integriteitrisico's

Het risico dat de integriteit van de instelling dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding, in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen. De maatschappij heeft procedures waarbij aandacht is voor de beheersing van risico's op het gebied van fraude en integriteit, waaronder screening van alle nieuwe medewerkers, functiescheidingen, vier-ogen principe en gedragscodes. Daarnaast is er een compliance-officer die toezicht houdt op de naleving wet- en regelgeving en gedragscodes ten aanzien van integriteit en frauderisico's.

Juridisch risico

Het risico samenhangend met wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van de rechtspositie van de maatschappij, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. De maatschappij wint bij complexe zaken advies in bij externe juristen. De compliance-officer ziet erop toe dat de relevante wet- en regelgeving worden nageleefd.

Kasstroomrisico

Het kasstroomrisico bestaat uit fluctuaties in kasstroom ten aanzien van het renterisico op deposito's en liquiditeiten. Dit is een te verwaarlozen risico.

2.11 SLOT

Graag danken wij onze leden-aandeelhouders voor hun vertrouwen in de maatschappij in het afgelopen boekjaar.

Ook bedanken wij de medewerkers van de maatschappij voor hun inzet en toewijding. Hierdoor heeft de maatschappij naar behoren kunnen functioneren.

De Meern, 24 maart 2023

De directie,
Arjan Noorlander
Gertjan Gardenbroek

3 VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

3.1 ALGEMEEN

Voor u ligt het jaarverslag van de Onderlinge Verzekeringmaatschappij “SOM” U.A. (SOM). De taak van de Raad van Commissarissen is het toezicht houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken van de maatschappij. Daarbij inbegrepen zijn ook de activiteiten van de directie die aan dit proces leiding moet geven. Het strategieplan 2018 – 2023 is een belangrijk uitgangspunt bij de toetsing van het door de directie gevoerde beleid.

3.2 BIJEENKOMSTEN

In 2022 heeft de Raad van Commissarissen vijf keer regulier vergaderd. Deze vergaderingen konden dit jaar gelukkig weer fysiek plaatsvinden.

In de vergaderingen kwamen onder meer aan de orde: de strategie, de financiële positie en de resultaten van de maatschappij, het samenspel met de andere organisaties, het beloningsbeleid, het kapitaalbeleid, het beleggingsbeleid, het risicoprofiel, DNB thema's en de systemen van risicobeheersing en controle van de maatschappij. Daarnaast heeft de Raad van Commissarissen tezamen met de directie twee informele bijeenkomsten gehouden om langer stil te staan bij de verschillende hiervoor genoemde onderwerpen. Verder hebben commissarissen buiten de vergaderingen om met de directie overleg gevoerd om vergaderingen van de Raad van Commissarissen voor te bereiden, de directie van advies te voorzien en toezicht te houden op de voortgang.

Binnen de Raad van Commissarissen gaat er ieder jaar aandacht uit naar zelfevaluatie. In het verslagjaar heeft deze evaluatie plaatsgevonden met begeleiding van een extern bureau. De waardevolle inzichten in de samenwerking met elkaar en met de directie en de aanbevelingen uit dit traject hebben geleid tot een aantal afspraken voor de toekomst. Deze afspraken worden periodiek gemonitord en de opvolging getoetst.

3.3 DIRECTIE

In 2022 heeft een delegatie van de Raad van Commissarissen evaluatiegesprekken gevoerd met de leden van de directie. Diverse onderwerpen hebben daarbij de revue gepasseerd, waarbij de strategie en ontwikkelingen op het gebied van ICT specifieke, belangrijke aandachtspunten waren.

3.4 RAAD VAN COMMISSARISSEN

De samenstelling van de Raad van Commissarissen heeft in 2022 geen wijzigingen ondergaan.

3.5 AUDIT- EN RISICOCOMMISSIE

De samenstelling van de Audit- en Risicocommissie heeft in 2022 geen wijzigingen ondergaan. Zij bestaat uit de heer G.J.H. Geerling en mevrouw A.J.T.W. Erkens. De commissie heeft met name als taak het monitoren van de diverse verslagleggingsprocessen en het voorbereiden van de besluitvorming van de Raad van Commissarissen omtrent het risicomanagement van de maatschappij. De commissie heeft samen met de directie zorg gedragen voor de evaluatie van de actuariële functie, de interne audit functie en de compliance functie. De actuariële functie en de interne audit functie zijn extern belegd.

3.6 JAARREKENING

De jaarrekening is gecontroleerd door Mazars Accountants N.V. te Rotterdam. Op basis van de in dit jaarverslag verstrekte cijfers heeft Mazars een controleverklaring met een goedkeurend oordeel afgegeven.

Vanwege de beperkte capaciteit van accountantskantoren die Organisaties van Openbaar Belang (OOB) mogen controleren is de organisatie in 2022 vast gestart met een tendertraject voor het wisselen van accountant, omdat uiterlijk na 2023 roulatie van accountant moet plaatsvinden (in verband met de 10 jaarstermijn).

3.7 ADVIES RAAD VAN COMMISSARISSEN

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2:101 lid 3 BW leggen wij de door de directie opgemaakte jaarrekening ter vaststelling voor aan de Algemene Ledenvergadering. Wij adviseren de vergadering de jaarrekening overeenkomstig vast te stellen.

3.8 DANKBETUIGING

De Raad van Commissarissen spreekt haar waardering en dank uit over de grote inzet van de directie en de medewerkers van de maatschappij in het verslagjaar.

De Meern, 24 maart 2023

De Raad van Commissarissen,

E. A. van Gelderen, voorzitter
J.E. Jonker, vicevoorzitter
A.J.T.W. Erkens
J.M. Haasnoot
G.J.H. Geerling

4 JAARREKENING

Balans per 31 december 2022

in Euro's, voor voorstel winstbestemming

Activa	31-12-2022	31-12-2021
Beleggingen¹		
Overige financiële beleggingen		
Beleggingen	4.304.570	5.192.577
Deposito's	11.500.000	10.000.000
	15.804.570	15.192.577
Vlottende activa		
Vorderingen		
Vorderingen uit directe verzekering op tussenpersonen	918.912	956.448
Vordering uit herverzekering	332.065	1.496.096
	1.250.977	2.452.544
Overige activa		
Bedrijfsmiddelen ²	119.657	84.742
Liquide Middelen	2.329.403	1.518.762
	2.449.060	1.603.504
Overlopende activa		
Vordering op gelieerde maatschappijen ³	299.462	603.425
Overlopende activa	254.585	34.490
	554.047	637.915
Totaal Activa	<u>20.058.654</u>	<u>19.886.540</u>

Passiva

31-12-2022

31-12-2021

Eigen Vermogen

Gestort en opgevraagd kapitaal⁴

2.427.724

2.427.724

Agio

622.007

622.007

Overige reserves⁵

9.704.425

9.301.409

Onverdeeld resultaat⁶

979.376

1.612.065

13.733.532

13.963.205

Technische Voorzieningen voor niet verdiende premies en lopende risico's⁷

- bruto

417.928

463.495

- herverzekeringsdeel

-317.008

-351.125

100.920

112.370

Technische Voorzieningen voor schaden⁸

- bruto

23.377.845

22.983.176

- herverzekeringsdeel

-18.544.743

-18.277.560

4.833.102

4.705.616

Voorzieningen

Voor belastingen⁹

175.371

136.018

175.371

136.018

Kortlopende Schulden

Overige schulden¹⁰

1.215.729

969.331

Totaal Passiva

20.058.654

19.886.540

Winst- en Verliesrekening over 2022

in Euro's

	2022	2021
Technische rekening schadeverzekering		
Verdiende premies eigen rekening		
Bruto premies ¹¹	27.744.750	26.652.512
Uitgaande herverzekeringspremies	-18.049.703	-17.325.609
	9.695.047	9.326.903
Wijziging technische voorziening niet verdiende premies en lopende risico's		
Bruto	45.568	55.596
Aandeel herverzekeraars	-34.117	-41.225
	11.451	14.371
	9.706.498	9.341.274
Opbrengsten uit beleggingen¹²	-862.647	93.346
Schaden eigen rekening		
Schade bruto ¹³	-14.170.725	-12.631.926
Aandeel herverzekeraars ¹⁴	10.787.736	9.508.235
	-3.382.989	-3.123.691
Wijziging voorziening nog te betalen schaden		
Schaden bruto ¹³	-394.669	-5.072.012
Aandeel herverzekeraars ¹⁴	267.183	4.570.790
	-127.486	-501.222
	-3.510.475	-3.624.913
Bedrijfskosten		
Aquisitiekosten ¹⁵	-4.961.976	-4.784.574
Beheers-, en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen ¹⁶	-1.916.238	-1.921.483
Commissie en winstdeling ontvangen van herverzekeraar	2.856.231	3.013.847
	-4.021.983	-3.692.210
Resultaat technische rekening schadeverzekering	1.311.393	2.117.497
Niet-technische rekening		
Resultaat technische rekening schadeverzekering	1.311.393	2.117.497
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ¹⁷	-332.017	-505.432
Resultaat na belastingen	<u>979.376</u>	<u>1.612.065</u>

Kasstroomoverzicht

in Euro's

	2022	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten:		
Resultaat na belastingen	979.376	1.612.065
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen bedrijfsmiddelen	31.399	32.809
Mutatie voorzieningen	155.389	494.977
Mutatie vorderingen	1.201.567	-919.634
Mutatie kortlopende schulden	246.398	-908.309
Mutatie overlopende activa	83.868	-120.623
	<u>1.718.621</u>	<u>-1.420.780</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.697.997	191.285
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten:		
Overige financiële beleggingen	-611.993	1.905.889
Bedrijfsmiddelen investering	-66.314	-21.405
	<u>-678.307</u>	<u>1.884.484</u>
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	-678.307	1.884.484
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:		
Dividend	-1.209.049	-1.207.310
	<u>-1.209.049</u>	<u>-1.207.310</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.209.049	-1.207.310
Mutatie geldmiddelen:	<u>810.641</u>	<u>868.459</u>
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
Stand 1 januari	1.518.762	650.303
Mutatie boekjaar	810.641	868.459
	<u>2.329.403</u>	<u>1.518.762</u>
Stand per 31 december	<u>2.329.403</u>	<u>1.518.762</u>

GRONDSLAGEN VOOR DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

Algemeen

- Toegepaste standaarden**

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, inclusief de specifieke voorschriften van afdeling 15 voor verzekeringsbedrijven. Tevens is rekening gehouden met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 605, welke richtlijnen voor verzekeringsmaatschappijen bevat.

Voor zover niet anders vermeld, zijn activa en passiva gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Bij het opstellen van de jaarrekening is uitgegaan van de continuïteitsveronderstelling.

- Schattingen**

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de gerapporteerde waarde van activa, passiva, baten of lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld en indien nodig herzien. Herzieningen van schattingen worden meegenomen in de periode waarin deze schatting is herzien. De belangrijkste schattingen hebben betrekking op de waardering van de technische voorzieningen voor schaden. Het voortdurend bijstellen van de schadevoorziening op dossierniveau naar aanleiding van gewijzigde feiten en omstandigheden is een continue proces.

- Presentatiewijziging**

In de jaarrekening 2022 heeft een wijziging in de presentatie van de schadebehandelingskosten plaatsgevonden. Vanaf 2022 worden de schadebehandelingskosten verantwoord onder de bruto schadelast in de winst- en verliesrekening in plaats van onder de beheers-, en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen. De vergelijkende cijfers 2021 zijn hierdoor als volgt aangepast:

	<i>vergelijkende cijfers 2021</i>	<i>reclassificatie i.v.m. presentatie wijziging</i>	<i>jaarrekening 2021</i>
Schaden eigen rekening			
Schade bruto ¹³	-12.631.926	-625.244	-12.006.682
Aandeel herverzekeraars ¹⁴	9.508.235		9.508.235
	-3.123.691		-2.498.447
Wijziging voorziening nog te betalen schaden			
Schaden bruto ¹³	-5.072.012		-5.072.012
Aandeel herverzekeraars ¹⁴	4.570.790		4.570.790
	-501.222		-501.222
	-3.624.913		-2.999.669
Beheers-, en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen¹⁶			
	-1.921.483	625.244	-2.546.727

Deze presentatiewijziging heeft geen invloed op het netto resultaat en het eigen vermogen

- **Activiteiten**
De activiteiten van de Onderlinge Verzekeringmaatschappij 'SOM' UA ("SOM"), statutair en feitelijk gevestigd op Meerndijk 11 te De Meern, bestaan uit het uitoefenen van het schadeverzekeringsbedrijf. Het inschrijvingsnummer bij de Kamer van Koophandel is 30146552.
- **Vreemde valuta**
De jaarrekening is opgesteld in euro's. Dit betreft ook de functionele valuta. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Vorderingen, schulden en verplichtingen worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening.
- **Financiële instrumenten**
Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als derivaten verstaan. SOM heeft alleen primaire financiële instrumenten. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Waarderingsgrondslagen van activa en passiva

- **Overige financiële beleggingen**
  - *Aandelen en obligaties*
Aandelen, obligaties en participaties in beleggingsinstellingen/-fondsen zijn gewaardeerd op marktwaarde per balansdatum. Ongerealiseerde waardeinstijgingen worden via de resultatenrekening verwerkt.
  - *Overige beleggingen*
Overige beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, wordt de waarde bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.
  - *Deposito's*
De deposito's worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde.
- **Vorderingen en overige activa**
De vorderingen en overige activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de verkrijgingsprijs, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.
- **Bedrijfsmiddelen**
De bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd op aanschafwaarde verminderd met lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Vanaf het moment van ingebruikname wordt naar tijdsgelang afgeschreven.
- **Liquide middelen**
De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.
- **Technische voorzieningen**
  - *Voor niet verdiende premies en lopende risico's*
De voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's is bepaald naar evenredigheid van de nog niet verstreken risicotermin over de premie eigen rekening, waarbij schaden/kosten uit lopende verzekeringen na afloop van het boekjaar worden voorzien, zover de toekomstige premie niet toereikend is om deze schaden/kosten te dekken. In de berekening van de

voorziening worden geen acquisitiekosten meegenomen, deze zijn op de voorziening in mindering gebracht.

- *Herverzekeringsdeel – niet verdiende premies en lopende risico's*
De technische voorzieningen herverzekering voor niet verdiende premies en lopende risico's betreft dat deel van de premies dat is herverzekerd op basis van de met herverzekeraars afgesloten contracten.
- *Voor schaden*
De voorziening voor schaden betreft de per balansdatum gemelde, maar nog niet afgewikkelde schaden aangevuld met een schatting voor in het verslagjaar voorgevallen schaden die per balansdatum nog niet zijn gemeld (Incurred But Not Reported). Het aandeel van de herverzekeraar in deze schaden is apart gepresenteerd. Verder wordt de voorziening aangevuld met een berekende risicomarge, dat is de geschatte vergoeding die een derde zou willen hebben voor onzekerheid rondom de afwikkeling van de schadevoorziening. De technische schadevoorziening wordt gebaseerd op actuariële, statistische, berekeningen met behulp van de chainladder techniek, een methode die rekening houdt met trends in de afwikkeling van schades uit het verleden en deels post-voor-post. Ter vaststelling van de bruto schadevoorziening van de risicogroepen "Motor WA groot" en "Aansprakelijkheid groot" worden aanvullende aannames gedaan. Op basis van de historie voor deze risicogroepen wordt voor de 2 meest recente schadejaren een schatting van het verwachte aantal schaden en het gemiddelde bedrag gemaakt.
- *Voor schadebehandelingskosten*
De voorziening voor schadebehandelingskosten is onderdeel van de technische voorzieningen voor schaden en is op basis van een toets voor toereikendheid beoordeeld. Deze toereikendheidstoets sluit aan op de actuariële technieken zoals bedoeld onder Solvency II wet- en regelgeving. De voorziening wordt berekend op basis van een raming van de feitelijke kosten voor schadeafhandeling voor de per balansdatum nog openstaande schades en rekening houdend met het sluitingspatroon van claims.
- *Toereikendheidstoets*
De voorzieningen worden op kwantitatieve wijze op toereikendheid getoetst op basis van best estimate uitgangspunten, de beste schatting van toekomstige schadekasstromen inclusief een risicomarge. Indien de waarde die volgt uit de kwantitatieve toereikendheidstoets hoger is dan de voorziening te betalen schaden zal de voorziening te betalen schaden voor dit verschil worden verhoogd.
- *Herverzekeringsdeel – schaden*
De technische voorziening voor schaden – herverzekeringsdeel betreft het deel van de voorziening voor schaden is een beste schatting van het deel van de voorziening dat voor rekening van herverzekeraars komt, berekend aan de hand van normen die worden afgeleid van de herverzekeringscontracten die voor de betreffende branches gelden.

- **Voorzieningen**

- Voor belastingen*

- De voorziening voor belastingen betreft latente belastingverplichtingen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en passiva in de jaarrekening en de fiscale waardering en voor een fiscale egalisatiereserve. De berekening geschiedt tegen de belastingtarieven die gelden op het einde van het verslagjaar of tegen de tarieven die gelden voor komende jaren, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

De voorziening voor belastingen is opgenomen tegen nominale waarde en berekend tegen een belastingtarief, zijnde 25,8%.

- **Overige schulden**
Overige schulden betreffen schulden welke binnen 12 maanden kunnen worden opgeëist en worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Overige schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. De overige schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

- **Algemeen**
Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Technische rekening schadeverzekering

- **Verdiende premies eigen rekening**
Verdiende premies eigen rekening - bruto
Dit betreft de aan derden in rekening gebrachte premies voor afgesloten verzekeringscontracten, onder aftrek van verleende kortingen. Deze worden naar evenredigheid van de verstreken verzekeringstermijn als opbrengst opgenomen in de winst- en verliesrekening. De mutatie in de technische voorziening niet-verdiende premie wordt apart gepresenteerd onder het premie-inkomen. Voor de wijziging van de technische voorziening verwijzen wij naar de grondslagen voor waardering van balansposten en resultaatbepaling.
Uitgaande herverzekeringspremies
Dit betreft de premies vanuit herverzekeringscontracten. Deze worden naar evenredigheid van de looptijd van het contact als last opgenomen in de winst- en verliesrekening. Rekening houdend met het aandeel van herverzekeraars in de wijziging in de voorziening voor niet-verdiende premies.
- **Opbrengsten uit beleggingen**
Hieronder is opgenomen de over het boekjaar genoten interest op effecten, deposito's en vaste termijnrekening welke zijn opgenomen tegen nominale bedragen. SOM heeft geen andere activiteiten dan het uitoefenen van het verzekeringsbedrijf. Het eigen vermogen is opgebouwd door de resultaten uit het verzekeringsbedrijf en die dient ter afdekking van de verplichtingen uit het verzekeringsbedrijf. De opbrengst uit beleggingen wordt daarom geheel toegerekend aan de technisch rekening van het verzekeringsbedrijf.
- **Schaden eigen rekening**
Schaden eigen rekening – bruto
Dit betreft de aan verzekerden betaalde schade-uitkeringen en de interne schadebehandelingskosten die in het verslagjaar kunnen worden toegerekend aan deze schade-uitkeringen. Tevens rekening houdend met de wijziging in de voorziening voor te betalen schaden. Voor de wijziging van de technische voorziening verwijzen wij naar de grondslagen voor waardering van balansposten en resultaatbepaling.
Aandeel Herverzekeraars
Dit betreft het aandeel van herverzekeraars in de schaden en in de mutatie van de voorzieningen, op basis van de met herverzekeraars gemaakte afspraken.
- **Acquisitiekosten**
De acquisitiekosten worden in het boekjaar in een keer ten laste van het resultaat gebracht.

- **Afschrijvingen**
De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende activa en worden lineair berekend, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Bedrijfsmiddelen worden in 5 jaar afgeschreven (20%).
- **Pensioenen.**
SOM heeft de pensioenen van haar medewerkers ondergebracht bij Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars (SBZ). De beleidsdekkingsgraad van SBZ bedroeg 121,1 per 31 december 2022. De pensioenregeling kwalificeert als een beschikbare premiereregeling. De jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken bedraagt een % conform de leeftijdsstaffel van het pensioengevend salaris dat is gebaseerd op het brutoloon minus een franchise (verzekeringsbedrijf binnendienst € 16.322). Het pensioengevend salaris was in 2022 gemaximeerd tot € 128.810. De jaarlijkse premie die voor rekening komt van de werkgever bedraagt 18% van het pensioengevend salaris.

De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de ‘verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering’. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als een last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Ultimo 2022 zijn er evenals ultimo voorgaand jaar geen verplichtingen waarvoor een pensioenvoorziening is opgenomen.

Niet-technische rekening schadeverzekering

- **Vennootschapsbelasting**
De belasting wordt berekend over het commerciële resultaat vóór belastingen, rekening houdend met fiscale faciliteiten.

Grondslagen van het kasstroomoverzicht

- **Kasstroomoverzicht**
Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. In de opstelling wordt de cash flow, die bestaat uit het resultaat na belastingen vermeerderd met de afschrijvingslasten, afzonderlijk gepresenteerd. Uitgekeerde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2022

in Euro's

Activa

Beleggingen¹

	Aandelen	Obligaties	Overige	Deposito's	Lening u/g	Totaal
Boekwaarde aanvang boekjaar	1.095.340	3.903.594	123.643	10.000.000	70.000	15.192.577
Storting	-	-	-	1.500.000	-	1.500.000
Aflossingen	-	-	-	-	-70.000	-70.000
Koersresultaat	-273.566	-442.806	-101.635	-	-	-818.007
Boekwaarde einde boekjaar	<u>821.774</u>	<u>3.460.788</u>	<u>22.008</u>	<u>11.500.000</u>	<u>-</u>	<u>15.804.570</u>
Aanschafwaarde beleggingen	<u>723.495</u>	<u>4.129.166</u>	<u>14.276</u>			

Aanvullende informatie obligaties

	31-12-2022	31-12-2021
Staatsobligaties	723.459	778.417
Bedrijfsobligaties	1.807.782	2.116.389
Obligatiefondsen	<u>929.547</u>	<u>1.008.788</u>
	<u>3.460.788</u>	<u>3.903.594</u>

De obligaties zijn allen beursgenoteerd en kennen eind 2022 de volgende ratings:

AAA	12,21%
AA+ t/m AA-	16,21%
A+ t/m A-	4,59%
BBB+ t/m BBB-	55,33%
Geen	11,66%

Het gemiddelde effectieve rendement kan niet berekend worden aangezien er fondsen in de portefeuille zitten waarvan dat niet ingeschat kan worden. De gemiddelde duration is 6,27.

Aanvullende informatie

De beleggingen zijn alle beursgenoteerd en hebben voornamelijk als valuta-eenheid EUR (89,55%), USD (8,65%), CHF (1,04%), Canadese Dollar (0,38%) en NOK (0,38%).

Bedrijfsmiddelen²

	Inventaris	Software	Hardware	Vervoer- middelen	Totaal
Bij aanvang boekjaar:					
Aanschafwaarde	172.677	4.477	108.375	47.300	332.829
Cumulatieve afschrijvingen	-144.853	-2.539	-83.351	-17.344	-248.087
Boekwaarde	<u>27.824</u>	<u>1.938</u>	<u>25.024</u>	<u>29.956</u>	<u>84.742</u>
Mutaties in boekjaar:					
Investerings	-	-	66.314	-	66.314
Afschrijvingen	7.497	899	13.542	9.461	31.399
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Afschrijving desinvesteringen	-	-	-	-	-
	<u>7.497</u>	<u>899</u>	<u>79.856</u>	<u>9.461</u>	<u>97.713</u>
Bij einde boekjaar:					
Aanschafwaarde	172.677	4.477	174.689	47.300	399.143
Cumulatieve afschrijvingen	-152.350	-3.438	-96.893	-26.805	-279.486
Boekwaarde	<u>20.327</u>	<u>1.039</u>	<u>77.796</u>	<u>20.495</u>	<u>119.657</u>

Vlottende activa

	31-12-2022	31-12-2021
Vordering op gelieerde maatschappijen³		
SOBH	299.462	584.151
SOM Coöperatie	-	19.274
	<u>299.462</u>	<u>603.425</u>

In de vordering op SOBH ziet € 264.422 (2021: € 560.824) toe op vorderingen uit herverzekeringsovereenkomsten.
De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

Passiva

Eigen vermogen

Gestort en opgevraagd kapitaal⁴

Het geplaatst kapitaal bedraagt 10.000 aandelen waarvan volgestort 5.350 aandelen met een nominale waarde van € 453,78.

Overige reserves⁵

	31-12-2022	31-12-2021
Saldo bij aanvang boekjaar	9.301.409	8.898.973
Resultaatverdeling voorgaand boekjaar	403.016	402.436
Saldo bij einde boekjaar	<u>9.704.425</u>	<u>9.301.409</u>

Onverdeeld resultaat⁶

Saldo bij aanvang boekjaar	1.612.065	1.609.746
Dividenduitkering	-1.209.049	-1.207.310
Naar overige reserves	-403.016	-402.436
Resultaat boekjaar	979.376	1.612.065
Saldo bij einde boekjaar	<u>979.376</u>	<u>1.612.065</u>

Totaalresultaat

Hieronder is een overzicht van de samenstelling van het totaalresultaat opgenomen.

	31-12-2022	31-12-2021
Saldo bij aanvang boekjaar	13.963.205	13.558.450
Dividenduitkering	-1.209.049	-1.207.310
Resultaat boekjaar	979.376	1.612.065
Saldo bij einde boekjaar	<u>13.733.532</u>	<u>13.963.205</u>

Solvabiliteit

In de WFT is bepaald dat een verzekeraar over voldoende solvabiliteit dient te beschikken. De maatschappij heeft hiervoor regels opgesteld in haar kapitaalbeleid. Het kapitaalbeleid wordt door de Raad van Commissarissen goedgekeurd.

De maatschappij berekent de wettelijke solvabiliteitskapitaalvereisten met gebruik van de standaard formule. In deze formule zijn de voornaamste risico's van de maatschappij opgenomen. De beheersing van de risico's is opgenomen in risicomanagementparagraaf. De wettelijke solvabiliteitseisen worden minimaal één keer per jaar berekend en vastgesteld. In het kapitaalbeleid hanteert de maatschappij eigen normen, welke hoger zijn dan de wettelijke eisen. Bij het opstellen van kwartaalrapportages wordt het aanwezige vermogen getoetst aan de gestelde solvabiliteitsnormen. De frequentie van deze monitoring wordt verhoogd indien er een gedefinieerd triggerevenement plaatsvindt.

De SOM voldoet ruimschoots aan de geldende solvabiliteitseisen. De absolute minimumkapitaalvereiste (AMKV) voor de maatschappij bedraagt € 4.000.000. De aan de hand van de standaard formule berekende solvabiliteitskapitaalvereiste (SKV) komt boven de AMKV uit. Per 31 december 2022 komt de SKV op € 4.803.000 (2021: € 4.815.000). De hierbij behorende solvabiliteitsratio bedraagt 295% (2021: 279%).

De toename in de ratio komt door enerzijds een daling in de SKV en anderzijds een toename in het beschikbaar vermogen. De afname van de SKV komt vooral door een herwaardering onder Solvency II grondslagen, van de schadevoorziening; de verdisconteerde waarde daalt als gevolg van de gestegen EIOPA-curve waarmee gerekend dient te worden. Dit leidt tevens tot een toename in het vermogen op Solvency II grondslagen. Verder is de SKV gedaald door een lager marktrisico als gevolg van een waardedaling van de beleggingen en door afgenomen schokpercentages.

De specifieke impact van de betreffende risico's en hun bijbehorende kapitaalsvereiste wordt op de volgende pagina uiteengezet.

De maatschappij hanteert een hogere minimumeis dan de wettelijke gestelde solvabiliteitseis. De vastgestelde interne normsolvabiliteit van de maatschappij betreft op dit moment 150% van de AMKV of SKV (de hoogste uitkomst is geldend). Naast deze risicobereidheid kent de maatschappij de doelstelling om een doelvermogen te creëren van 200% van de AMKV of SKV (de hoogste uitkomst is geldend). Als het vermogen hoger is dan 200% dan wordt dit gebruikt als vrije beleidsruimte voor bijvoorbeeld premierestitutie, winstdeling, acquisitie en het accepteren van risico (bijvoorbeeld minder herverzekering).

Ten aanzien van de kwaliteit van het kapitaal kan het volgende worden gesteld:

- het kapitaal is direct opeisbaar en snel liquide te maken, mede gezien het merendeel in liquiditeiten en deposito's is belegd;
- er is geen sprake van schattingselementen ten aanzien van de deposito's, dit betreffen direct verhandelbare deposito's;
- het vermogen is volledig in Tier-1 opgebouwd (er zijn géén belemmeringen om eventuele verliezen ten laste van dit vermogen te brengen).

Toelichting op de ontwikkeling van de kapitaalreis

Het vereiste solvabiliteitskapitaal is als volgt opgebouwd; hieronder de samenstelling per risicocomponent

Benodigde solvabiliteit "Solvency II"

In € x 1.000	31-12-2022	31-12-2021
Renterisico	76	81
Aandelenrisico	339	538
Vastgoedrisico	4	18
Credit spreadrisico	244	337
Valutarisico	112	161
Concentratierisico	347	455
Diversificatie effecten	-431	-584
SCR Marktrisico	691	1.006
Premie- en reserverisico	2.349	2.407
Vervalrisico	414	440
Catastroferisico	2.186	2.107
Diversificatie effecten	-1.339	-1.354
SCR Schade	3.610	3.600
Zorg als Schade Premie- en reserverisico	87	54
Zorg als Schade Vervalrisico	45	20
Diversificatie effecten	-34	-16
SCR Zorg	98	58
SCR Tegenpartijrisico	1.352	1.259
Totaalniveau diversificatie effecten	-1.056	-1.168
BSCR (som van alle subtotalen minus de diversificatie effecten op totaalniveau)	4.695	4.755
SCR Operationeel risico	834	801
Correctie in verband met belasting	-726	-741
Maximum van SCR en MCR	4.803	4.815

Technische voorzieningen

Technische voorzieningen voor niet verdiende premies en lopende risico's ⁷	bruto	herverzekerings deel	bruto	herverzekerings deel
	2022	2022	2021	2021
Saldo bij aanvang boekjaar	463.495	351.125	519.091	392.350
Mutatie boekjaar	-45.567	-34.117	-55.596	-41.225
Saldo bij einde boekjaar	<u>417.928</u>	<u>317.008</u>	<u>463.495</u>	<u>351.125</u>
Technische voorzieningen voor schaden ⁸	bruto	herverzekerings deel	bruto	herverzekerings deel
	2022	2022	2021	2021
Saldo bij aanvang boekjaar	22.983.176	18.277.560	17.911.164	13.706.770
Uitbetaalde schaden/ontvangen van herverzekeraar	-5.970.471	-5.033.993	-4.111.636	-3.087.350
Mutatie voorziening voorgaande jaren	-2.314.441	-1.491.987	935.439	903.336
Reservering boekjaar	8.679.580	6.793.162	8.248.209	6.754.804
Saldo bij einde boekjaar	<u>23.377.845</u>	<u>18.544.743</u>	<u>22.983.176</u>	<u>18.277.560</u>

Op de technische voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's zijn de acquisitiekosten ter hoogte van € 86.382 in mindering gebracht (2021: € 96.054).

Uitkomst toereikendheidstoets

Ultimo boekjaar zijn de voorzieningen op kwantitatieve wijze op toereikendheid getoetst. De voorzieningen worden verantwoord op basis van best estimate inclusief risicomarge waardoor de hoogte van de voorzieningen overeenkomt met de hoogte van de voorziening op toetsgrondslagen en dus toereikend is.

Vorzieningen

	31-12-2022	31-12-2021
Voor belastingen⁹		
Saldo bij aanvang boekjaar	136.018	127.892
Mutatie boekjaar	39.353	8.126
Saldo bij einde boekjaar	<u>175.371</u>	<u>136.018</u>

Dit betreft een passieve latente belasting voor de egaliseringsreserve, deze is opgenomen tegen een tarief van 25,8%.

Kortlopende schulden

	31-12-2022	31-12-2021
Overige schulden¹⁰		
Rekening-courant maatschappijen	420.806	424.113
Gelieerde maatschappijen	2.639	-
Te betalen premie XL	36.081	44.882
Belastingen, sociale premies en pensioenen	321.590	357.932
Lopende rente	5.453	9.957
Diversen	429.161	132.447
	<u>1.215.730</u>	<u>969.331</u>

Over de Rekening-courant verhouding maatschappijen met de aangesloten Onderlingen wordt geen rente berekend.
De overige schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden

Onderlinge verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. is lid van de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). In het NHT nemen verzekeraars, herverzekeraars en de overheid deel om het mogelijk te maken op verantwoorde wijze dekking te blijven bieden voor terrorismeschaden. Uit het lidmaatschap vloeit voort dat Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. zich voor een bedrag van maximaal € 92.782 voor herverzekering garant heeft gesteld voor terrorismeschaden en voor zover die door de NHT als zodanig zouden worden gekwalificeerd.

Waarborgfonds Motorverkeer

Het Waarborgfonds Motorverkeer (WBF) is opgericht in 1965 en is het vangnet voor benadeelden in het verkeer, gebaseerd op de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (Wam). Het WBF is een stichting zonder winstoogmerk. De financiering van het fonds vindt plaats door middel van jaarlijks vastgestelde bijdragen van Nederlandse motorrijtuigverzekeraars, waaronder ook van SOM. Een deel van alle WA-premies voor motorrijtuigen gaat naar het Waarborgfonds. De verplichtingen van het fonds zijn echter niet volledig gedekt door de in rekening gebrachte bijdragen, waardoor er voor eventuele toekomstige verplichtingen een latente vordering bestaat op verzekeraars en deels op de Nederlandse staat.

Door de werking van artikel 24a lid 1 van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen staan verzekeraars en de Staat in beginsel ongelimiteerd borg voor de verplichtingen van het WBF. Het WBF kan daarmee te allen tijde en per direct een verhoogde bijdrage opleggen aan verzekeraars en de Staat wanneer het voldoet aan wettelijke verplichtingen dat vereist. Het percentage dat het WBF berekent en op geeft, kan jaarlijks fluctueren.

Huurverplichting

De Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. heeft een huurverplichting tot en met 2024. De huur bedraagt voor 2023 € 48.914 (prijspeil 2022).

Fiscale eenheid

De Onderlinge is opgenomen in een fiscale eenheid voor de omzetbelasting met de S.O.M. Samenwerkende Onderlinge Verzekeringmaatschappijen Coöperatie U.A. en Stichting SOM Verhaalsbijstand. Deze entiteiten zijn hierdoor elk hoofdelijk aansprakelijk voor de omzetbelastingsschulden van de fiscale eenheid voor de periode dat zij deel uitmaken van de fiscale eenheid.

Toelichting op de winst- en verliesrekening over boekjaar 2022

in Euro's

Verdiende premies eigen rekening

	2022	2021
Bruto premies¹¹		
Bruto premies	27.718.638	26.624.537
Poliskosten	26.112	27.975
	<u>27.744.750</u>	<u>26.652.512</u>

De uitsplitsing van netto premies naar branches is weergegeven onder "Toelichting technisch resultaat naar branche".

Opbrengsten uit beleggingen¹²

Opbrengsten uit deposito's	-44.641	-71.515
Opbrengsten uit beleggingen	-818.006	164.861
	<u>-862.647</u>	<u>93.346</u>

In de post opbrengsten uit beleggingen zit een deel ad. €814.357 welk ongerealiseerd is.
Het overige deel ad. €3.649 is gerealiseerd.

Schades inclusief uitsplitsing naar branche groepen

Volgens artikel 2:439 lid 6 BW dient een matrix opgesteld te worden waarin wordt aangegeven op welke schadejaren de uitloop (opgenomen in de winst- en verliesrekening) betrekking heeft (conform RJ 605). Dit wordt weergegeven in de volgende matrix:

Schadestatistiek (bruto)¹³

							2022	2021
Schadejaar	Motorrijtuigen WA	Motorrijtuigen overig	Algemene Aansprakelijkheid	Brand	Rechtsbijstand	Overig	Totaal	
2002	-	-	-	-	-	-	-	-90.381
2007	-167.062	-	-	-	-	-	-167.062	-
2008	-28.320	-	-	-	-	-	-28.320	-
2009	-72.830	-	-	-	-	-	-72.830	-
2010	-150.000	-	-	-	-	-	-150.000	-
2011	134.363	-	-	-	-	-	134.363	1.048.265
2012	275.000	-	-	-	-	-	-275.000	-
2013	-68.412	-	68.412	-	-	-	-	-
2015	-82.071	-	-43.929	-	-	-	-126.000	-
2016	18.134	-	-7.472	-	-	-	10.662	114.728
2017	-322.161	-	-870	-22.184	-	-43.763	-388.978	-
2018	-203.085	-	-79.669	-306.314	-	-	-589.068	378
2019	34.474	-10.728	-122.524	-104.828	-	-50.323	-253.930	-
2020	-283.092	187	-79.061	-56.998	-	-68.035	-486.998	-
2021	128.186	13.773	-163.824	-20.331	-	-57.134	-99.331	16.005.704
2022	7.122.720	3.306.793	2.227.698	3.018.178	2.549	724.825	16.402.763	-
schadebehandelingskosten							655.123	625.244
	5.785.844	3.310.025	1.798.760	2.507.523	2.549	505.569	14.565.394	17.078.694

Aansluiting met de winst- en -verliesrekening

Schade bruto	14.170.725	12.006.682
Wijziging voorziening	394.669	5.072.012
	<u>14.565.394</u>	<u>17.078.694</u>

Schadestatistiek (herverzekeringsdeel)¹⁴

							2022	2021
Schadejaar	Motorrijtuigen WA	Motorrijtuigen overig	Algemene Aansprakelijkheid	Brand	Rechtsbijstand	Overig	Totaal	
2002	-	-	-	-	-	-	-	-87.279
2007	-125.296	-	-	-	-	-	-125.296	-
2008	-21.240	-	-	-	-	-	-21.240	-
2009	-54.623	-	-	-	-	-	-54.623	-
2010	-116.077	-	-	-	-	-	-116.077	18.497
2011	135.147	-	-	-	-	-	135.147	1.054.718
2012	-206.250	-	-	-	-	-	-206.250	-12.472
2013	-51.005	-	51.309	-	-	-	304	-
2015	-61.553	-	-32.947	-	-	-	-94.500	-16.100
2016	13.600	-	-5.604	-	-	-	7.996	95.152
2017	-241.621	-	-652	-16.638	-	-44.521	-303.432	-
2018	-147.305	-	-59.752	-285.834	-	-	-492.890	462
2019	34.605	-8.046	-91.893	-90.373	-	-37.742	-193.449	7.390
2020	-212.319	141	-59.295	-42.404	-	-51.026	-364.904	-22
2021	96.140	10.329	-122.868	-31.821	-	-42.851	-91.071	13.018.679
2022	5.674.852	2.480.095	1.670.774	2.603.317	2.549	543.619	12.975.205	-
	<u>4.717.056</u>	<u>2.482.519</u>	<u>1.349.070</u>	<u>2.136.247</u>	<u>2.549</u>	<u>367.478</u>	<u>11.054.919</u>	<u>14.079.025</u>

Aansluiting met de winst- en -verliesrekening

Aandeel herverzekeraars	-10.787.736	-9.508.235
Wijziging voorziening	-267.183	-4.570.790
	<u>-11.054.919</u>	<u>-14.079.025</u>

Toelichting technisch resultaat naar branche

	Wettelijke aansprakelijkheid motorrijtuigen	Motorrijtuigen overig	Algemene aansprakelijkheid
Bruto premies			
Poliskosten			
Aquisitiekosten			
Verdiende premie eigen rekening	8.166.479	4.996.583	1.923.755
Uitgaande herverzekeringspremies	-6.126.861	-3.748.659	-1.443.297
Heroverzekering premie Excess of loss	-246.990	-28.356	-44.823
Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's bruto	24.812	15.203	2.659
Aandeel herverzekeraars	-18.609	-11.402	-1.994
Premies eigen rekening	1.798.831	1.223.369	436.300
Opbrengsten uit beleggingen			
Schade eigen rekening bruto	4.905.846	3.360.356	961.153
Toegerekende schadebehandelingskosten			
Aandeel herverzekeraars	-3.717.436	-2.520.267	-720.865
Wijziging voorziening nog te betalen schaden bruto	879.997	-50.331	837.608
Aandeel herverzekeraars	-999.619	37.748	-628.206
Schade eigen rekening	1.068.789	827.506	449.690

Brand	Rechtsbijstand	Overig	Totaal
			27.744.750
			-26.112
			-4.961.976
			<hr/>
5.190.519	1.796.580	682.744	22.756.662
-4.209.783	-1.660.808	-512.225	-17.701.634
-27.900	-	-	-348.069
			<hr/>
2.125	2.013	-1.244	45.568
-1.594	-1.451	933	-34.117
			<hr/>
953.368	136.334	170.208	4.718.410
			<hr/>
			-862.647
4.280.224	654	7.369	13.515.602
			655.123
-3.822.988	-654	-5.527	-10.787.736
			<hr/>
-1.311.502	1.895	37.002	394.669
1.352.540	-1.895	-27.751	-267.183
			<hr/>
498.274	-	11.093	3.510.476
			<hr/>

Bedrijfskosten

	2022	2021
Acquisitiekosten¹⁵		
Provisies Onderlingen	4.961.976	4.784.574
Beheers- en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen¹⁶		
Salarissen	838.358	852.638
Sociale lasten	123.815	123.859
Pensioenpremies	150.835	145.283
Opleidingskosten	16.052	17.790
Overige personeelskosten	25.237	46.738
Doorbelaste personeelskosten	-19.545	-16.880
Afschrijvingskosten	31.404	32.816
Automatiseringskosten	651.041	775.214
Algemene kosten	754.165	569.269
Schadebehandelingskosten - Overgeheveld naar schaden eigen rekening	-655.123	-625.244
	<u>1.916.239</u>	<u>1.921.483</u>

Vennootschapbelasting¹⁷

Op grond van artikel 272.704 BW dient een cijfermatige aansluiting opgesteld te worden van de belastinglast of -bate met het product van het resultaat voor belastingen en het toepasselijke belastingtarief, waarbij eveneens aangegeven wordt hoe dat tarief is berekend.

Dit wordt weergegeven in de onderstaande berekening:

Berekening vpb voor boekjaar 2022:

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting		1.311.393	
Bij: niet-aftekbare kosten:	4.800		
Af: investeringsaftrek	-16.784		
Af: dotatie egalisatiereserve	-		
		<u>-11.984</u>	
Belastbaar bedrag boekjaar		1.299.409	
15% van €395.000	59.250		
25,8% van €904.405	233.336		
		<u>292.586</u>	
<u>Vennootschapsbelasting verschuldigd</u>			
over het boekjaar (taxatie)		292.586	507.547
Taxatieverschillen voorgaande jaren		78	-
Mutatie voorziening latente belastingen		39.353	1.660
		<u>332.017</u>	<u>509.207</u>

De effectieve belastingdruk bedraagt 25% (2021: 24%).

OVERIGE INFORMATIE

Gemiddeld aantal medewerkers	<u>2022</u>	<u>2021</u>
- Aantal medewerkers omgerekend naar fulltime basis	15,6	16,7

Aantal medewerkers verdeeld naar afdeling:

- Schade	4,0	4,1
- Acceptatie	5,0	5,2
- Overige	6,6	7,4

Bezoldiging bestuur

Op grond van de artikel 2:383c BW dient er in de jaarrekening een opgave van de bezoldiging van de bestuurders in het boekjaar opgenomen te worden.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
- Totale bezoldiging directie in het boekjaar:	€ 154.160	€ 146.250
- Totale bezoldiging Raad van Commissarissen in het boekjaar:	€ 35.404	€ 34.567

Honoraria externe accountant

Op grond van de artikel 2:382a BW dient er in de jaarrekening een overzicht van de totale honoraria van de externe accountant, zoals genoemd in artikel 1 lid 1a en 1e Wet toezicht accountantsorganisaties, opgenomen te worden.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
- Honoraria onderzoek jaarrekening:	€ 108.900	€ 61.710

Voorstel resultaatbestemming

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van Aandeelhouders waarop de jaarrekening wordt vastgesteld, zal worden voorgesteld om 75% van het behaalde resultaat 2022 als dividend uit te keren en het overige deel toe te voegen aan de overige reserves. Dit voorstel is nog niet in de jaarrekening verwerkt.

De Meern, 24 maart 2023

De directie,

A. Noorlander
G. Gardenbroek

De Raad van Commissarissen,

E. A. van Gelderen, voorzitter
J.E. Jonker, vicevoorzitter
A.J.T.W. Erkens
J.M. Haasnoot
G.J.H. Geerling

5 OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE REGELING OMTRENT DE BESTEMMING VAN DE WINST

Indien de vastgestelde winst- en verliesrekening een positief resultaat laat zien wordt dit aan de leden-aandeelhouders uitgekeerd naar evenredigheid van hun aandelen in het waarborgkapitaal, tenzij de algemene ledenvergadering op voorstel van het bestuur besluit (een deel van) het positief resultaat toe te voegen aan de algemene reserves. Een negatief resultaat zal, voor zover mogelijk, ten laste van de algemene reserves worden gebracht.

6 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de leden en de Raad van Commissarissen van Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2022

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. te De Meern gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit de:

1. balans per 31 december 2022;
2. winst-en-verliesrekening over 2022; en
3. toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan de audit- en risicocommissie op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

MATERIALITEIT

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 275.000. De solvabiliteit van de maatschappij is een relevant criterium in het bepalen van de materialiteit. Met het oog hierop is gekozen voor een materialiteitsniveau ter grootte van 2% van het eigen vermogen. Dit percentage is mede gekozen met inachtneming van de solvabiliteit van de maatschappij in relatie tot de daarvoor geldende norm.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven een bedrag van € 8.300 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

INFORMATIE TER ONDERSTEUNING VAN ONS OORDEEL

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

FRAUDE EN NIET VOLDOEN AAN WET- EN REGELGEVING BINNEN ONZE CONTROLE

CONTROLEAANPAK FRAUDERISICO'S

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij constateren dat er sprake is van een risicobeheersingssysteem op basis van het concept 'three lines of defence'. Dit betreft verschillende verdedigingslijnen op basis van de interne processen en vier sleutelfuncties (risicomanagement, compliance, actuariële functie en de interne audit functie).

Wij constateren dat de directie beschikt over een frauderisicoanalyse als onderdeel van 'SIRA' (Systematische Integriteitsrisico Analyse). Het management heeft in deze analyse integriteitsrisico's in kaart gebracht in verschillende deelgebieden waaronder fraude en corruptie. Om te waarborgen dat de SIRA actueel en effectief is, wordt deze periodiek geëvalueerd en aangepast. De SIRA wordt door de directie besproken met en beoordeeld door de audit- en risicocommissie. Het management heeft een fraudecoördinator aangesteld die medeverantwoordelijk is voor de beheersing van specifieke frauderisico's. Dit betreffen zowel externe frauderisico's zoals verzekeringsfraude als interne frauderisico's. We verwijzen naar paragraaf 2.10.7 van het directieverslag waarin de directie het integriteitsrisico van de onderneming adresseert.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De veronderstelling dat er bij de opbrengstverantwoording frauderisico's bestaan hebben wij o.a. weerlegd vanwege de aard van de opbrengstsoorten. De premieopbrengst bestaat uit een zeer groot aantal polissen met relatief lage bedragen en de beleggingsopbrengsten bestaan voornamelijk uit het rendement op deposito's en beursgenoteerde aandelen en obligaties.

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan de risico's van het doorbreken van interne beheersing door management. Wij hebben bijzondere aandacht gehad voor posten met een hoge schattingsonzekerheid, zoals de technische voorziening voor schaden. We verwijzen hierbij ook naar de kernpunten van onze controle voor onze specifieke controle-aanpak voor dit risico.

Aanvullend hebben wij werkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van andere risico's op management override, zoals het toetsen van in het grootboek vastgelegde journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn aangebracht. Daarnaast hebben wij ook aandacht besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering. Daarbij hebben wij vastgesteld dat er geen significante transacties hebben plaatsgevonden buiten de normale bedrijfsvoering.

Verder hebben wij geëvalueerd of de keuze en toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving door de entiteit mogelijk wijzen op frauduleuze financiële verslaggeving. Tevens hebben we elementen van onvoorspelbaarheid opgenomen in onze controlewerkzaamheden. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de directie en Raad van Commissarissen.

CONTROLEAANPAK NALEVING VAN WET- EN REGELGEVING

Wij hebben inzicht verworven in de relevante wet- en regelgeving voor de entiteit.

Wij hebben de volgende wet- en regelgeving geïdentificeerd die een indirecte impact heeft op de jaarrekening, zoals regelgeving voor het verkrijgen van een vergunning vereist voor het uitoefenen van het verzekeringsbedrijf, inclusief de Wet op het financieel toezicht (Wft), het Besluit prudentiële regels Wft (Bpr) en de Richtlijn en Verordening Solvabiliteit II.

Wij hebben gesprekken gevoerd met de directie en audit- en risicocommissie (als onderdeel van de raad van commissarissen) om inzicht te verkrijgen in welke mate er is voldaan aan wet- en regelgeving. Ook hebben wij communicatie gelezen met De Nederlandsche Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markten (AFM). Wij hebben een schriftelijke bevestiging verkregen van het management dat alle bekende aangelegenheden van (vermoede) non-compliance aan ons zijn gemeld.

ONZE OBSERVATIES

Uit onze controlewerkzaamheden volgen geen indicaties van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn op de jaarrekening.

CONTROLE-AANPAK NALEVING WET- & REGELGEVING

Zoals toegelicht onder de grondslagen voor de financiële verslaggeving in de jaarrekening is bij de opstelling van de jaarrekening uitgegaan van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opstellen van de jaarrekening heeft de directie een beoordeling gemaakt van de mogelijkheid de entiteit te continueren en de activiteiten voort te zetten gedurende tenminste de komende 12 maanden na de datum van opmaak van de jaarrekening.

Wij hebben de beoordeling van de continuïteitsveronderstelling met de directie besproken en geëvalueerd. Bij deze beoordeling hebben wij in ogenschouw genomen dat de solvabiliteit per 31 december 2022 en de Own Risk and Solvency Assessment ("ORSA") 2022 van Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A., met de uitkomsten van stress-testen op onderkende scenario's, geen informatie opleveren die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van de directie met betrekking tot de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

DE KERNPUNTEN VAN ONZE CONTROLE

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
<p>Waardering van beleggingen</p> <p>Ultimo 2022 is voor € 15,8 miljoen aan beleggingen op de balans opgenomen, waarvan € 11,5 miljoen aan deposito's geplaatst bij Nederlandse banken, waarvan het tegenpartijrisico door de directie is geëvalueerd.</p> <p>Uit toelichting 1 van de jaarrekening blijkt dat ultimo 2022 voor een bedrag van € 3,5 miljoen aan beleggingen in obligaties en € 0,8 miljoen aan beleggingen in aandelen wordt aangehouden. De reële waarde van deze beleggingen wordt vastgesteld op basis van laatst bekende beurskoersen van de betreffende obligaties en aandelen.</p>	<p>Wij zijn de aansluiting van het verantwoorde bedrag aan deposito's met opgaven van betreffende banken nagegaan, alsmede de volledige verantwoording van de hiermee verband houdende beleggingsopbrengsten.</p> <p>Voor € 4,3 miljoen bestaat deze post uit beleggingen in beursgenoteerde aandelen en obligaties waarvan het beheer op basis van een mandaat is ondergebracht bij een Nederlandse bank. De juiste waardering zijn wij nagegaan met gebruik van externe prijsinformatie. Het bestaan van de beleggingen is vastgesteld door aansluiting met de depotopgave van de bank. Tevens hebben wij de volledige verantwoording van de met deze beleggingsportefeuille verband houdende beleggingsopbrengsten vastgesteld.</p> <p>Tenslotte hebben wij de toegepaste waarderingsgrondslag getoetst, op basis van de geldende verslaggevingsregels.</p> <p>Onze observatie bij dit kernpunt: Wij achten de door Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. toegepaste methodiek adequaat en zijn van mening dat de beleggingen op de juiste wijze zijn gewaardeerd. Tevens achten we de toelichting in noot 1 toereikend.</p>
<p>Technische voorziening voor schaden</p> <p>De technische voorziening voor schaden dient ter dekking van de verzekeringstechnische verplichtingen en maakt circa 76% uit van het geheel aan verplichtingen van de maatschappij.</p> <p>Bij het bepalen van de te betalen schades als onderdeel van de technische voorziening zijn schattingen nodig met betrekking tot onzekere toekomstige uitkomsten, in het bijzonder ten aanzien van de bedragen waarvoor de verplichtingen definitief kunnen worden afgehandeld.</p> <p>Gegeven deze onzekerheden heeft de directie keuzes gemaakt met betrekking tot de te hanteren methoden en aannames ter bepaling van de hoogte van de technische voorziening voor schaden (waaronder de voorziening voor schadeafhandelingskosten) met inachtneming van de kenmerken van de verplichtingen.</p>	<p>Om de toereikendheid van deze voorziening en de bij de vaststelling daarvan gemaakte schattingen na te gaan hebben wij onder meer de volgende werkzaamheden verricht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het evalueren van het stelsel van interne beheersing met betrekking tot schademeldingen, inschatting van de benodigde technische voorziening, betalingen en meldingen aan de herverzekeraars van de maatschappij. • het uitvoeren van verschillende detailcontroles, waaronder detailwaarnemingen door middel van een statistische steekproef op schadedossiers; • het evalueren van de aanvaardbaarheid van de toegepaste methodieken en aannames ter bepaling van de verschillende componenten van de technische voorziening. Hierbij zijn actuaireel specialisten ingezet ter ondersteuning van het controleteam; • het evalueren van de uitkomsten van in het verleden gemaakte schattingen door het analyseren van uitloopresultaten; • het evalueren van de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen. <p>Onze observatie bij dit kernpunt: Wij achten de door Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de technische voorziening voor schaden aanvaardbaar en zijn van mening dat deze voorziening toereikend is. De in noot 8, 13 en 14 opgenomen toelichtingen achten wij toereikend.</p>

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de directie;
- het verslag van de Raad van Commissarissen;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het verslag van de directie en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE DOOR WET- OF REGELGEVING GESTELDE VEREISTEN

BENOEMING

Op 15 april 2014 zijn wij door de ledenvergadering op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd als accountant van Onderlinge Verzekeringmaatschappij "SOM" U.A. vanaf de controle over het boekjaar 2014.

GEEN VERBODEN DIENSTEN

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang aan de maatschappij geleverd.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE DIRECTIE EN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN VOOR DE JAARREKENING

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de maatschappij in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de maatschappij te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de maatschappij haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de maatschappij.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de maatschappij;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

In dit kader geven wij ook een verklaring aan de audit- en risicocommissie op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de Raad van Commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Breda, 24 maart 2023

Mazars Accountants N.V.

w.g. drs. A.N. Terstegen RA

7 PERSONALIA

7.1 RAAD VAN COMMISSARISSEN

Dhr. E.A. van Gelderen, voorzitter

Dhr. J.E. Jonker, vicevoorzitter

Mevr. A.J.T.W. Erkens

Dhr. G.J.H. Geerling

Dhr. J.M. Haasnoot

7.2 DIRECTIE (RAAD VAN BESTUUR)

Dhr. A. Noorlander, directeur

Dhr. G. Gardenbroek, directeur

Audit- en Risicocommissie

G.J.H. Geerling, voorzitter

A.J.T.W. Erkens

Accountant

Mazars Accountants N.V.